

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA
(WES-KAAP HOË HOF, KAAPSTAD)

SAAKNOMMER:

9855/2011

5 **DATUM:**

30 AUGUSTUS 2011

In die saak tussen:

STAD KAAPSTAD

Applikant

en

10 **DIE ONWETTIGE OKKUPEERDERS VAN ERF 41078**

MITCHELLS PLAIN (KAPTEINSKLIP TERREIN),

ERF 554-60 MITCHELLS PLAIN (DIE SPORTS-

GRONDE TERREIN), ERF 23802 (DIE KLEIN ERF)

& ERF 41853 MITCHELLS PLAIN (DIE PUBLIEKE

15 **OOP SPASIE) WIE SE IDENTITEITE ONBEKEND**

IS AAN DIE APPLIKANT

1ste Respondent

DAARDIE PERSONE WIE ONWETTIGLIK

BESIT WIL NEEM OF STRUKTURE BOU OP ERF

41078 MITCHELLS PLAIN (KAPTEINSKLIP

20 **TERREIN), ERF 554-60 MITCHELLS PLAIN (DIE**

SPORTGRONDE TERREIN), ERF 23802 MITCHELLS

PLAIN (DIE KLEIN ERF) & ERF 41853 MITCHELLS

PLAIN (DIE PUBLIEKE OOP SPASIE) WIE SE

IDENTITEITE ONBEKEND IS AAN APPLIKANT 2de Respondent

25 **TERENCE HOSKING**

3de Respondent

AMELIA EKSTEEN4^{de} Respondent**THERESA DAMON**5de Respondent**LENAISE TITUS**6de Respondent

5

U I T S P R A A K**ERASMUS, R:**

10 Ek gaan op hierdie stadium nie 'n volledige uitspraak gee nie, soos wat ek aangedui het voor die verdaging. Ek gaan opmerkings maak, welke opmerkings na alle waarskynlikheid in 'n finale uitspraak, indien ek versoek word om dit te doen, vervat sal word, en indien ek versoek word om so te doen, sal
15 ek 'n volledige uitspraak in Engels skryf. Ek doen hierdie opmerkings in Afrikaans, want ek weet die meeste van die betrokke persone in die hof is Afrikaanssprekend.

Hierdie is weer een van daardie ongelukkige sake wat voor die howe dien, maar noodsaaklike sake wat voor die howe dien, en
20 dit volg uit die gebrek aan huisvesting vir mense en veral diegene in ons gemeenskap wat dit nie werklik kan bekostig om 'n dak oor hul kop te plaas nie. Daar bly en sal vir 'n ruk lank nog spanning bly tussen die realisering van daardie reg tot behuising en die beskikbare middele wat insluit grond, geld
25 en derglike dinge om dit te bevredig. Die ongeluk is dat
/bw /...

9855/2011

daardie vraag na behuising nie konstant bly nie, of dit krimp nie, raak nie minder nie, dit styg net en dit affekteer die lewenstandaard van te groot hoeveelheid mense in die land.

5 In hierdie metro van Kaapstad waarin die betrokke gebied Mitchells Plain val, staan die vraag en tekort op naastenby 400 000, en ek rond af boontoe op die syfers wat in die stukke verskyn omdat dit blyk daar 'n algemeen stygende tendens is in die syfers. Die syfers wat hier gekwoteer word in die stukke is
10 Maart 2011 se syfers en ons sit nou al weer in Septembermaand. Maar dit is ook so dat met die koms van die demokrasie was dit nou maar die groter gedeelte van die Suid-Afrikaanse bevolking wat nooit die geleenthede gehad het in die vorige bedeling nie. So die agterstand bly nog steeds
15 gebaseer op velkleur en status. En ongelukkig lei dit na baie spanning, want die van ons wat uit 'n bedeling kom waar ons vertrap en verdruk was, wil skielik nou al die son op ons hê en dit is skielik nou dat die situasie net omgekeer word en ongelukkig werk dit nie so in 'n demokrasie nie.

20

Dit is die plig van 'n regering binne 'n demokrasie om te verseker dat daardie basiese reg van waardigheid (*dignity*), en dit is tog waaroor behuising ook gaan, dat dit uiteindelik gerealiseer word. Nou sit ons met die strewe na dit wat ons
25 wil hê en wat ons wil bereik as 'n gemeenskap en daar is

/bw

/...

9855/2011

hierdie struikelblokke wat ons moet oorkom, wat nie
noodwendiglik opsetlik daar geplaas word nie, maar dit is die
omstandighede wat daartoe lei. Dan het ons die opportuniste
wat sien hoe hulle self daaruit kan voordeel trek. Of dit gaan
5 oor hulle ego's of oor die diepte van hulle sak en hulle eie self
bevrediging is nie relevant, oor watter een van die klomp nie,
maar ons moet kennis neem daarvan.

Dit is ook so dat dit maklik is vir opportuniste om die
10 gemeenskap, die *populous*, te misbruik vir hulle eie doel, en
dit is wat hier gebeur het. Daar is 'n paar individue wat vir
hulle voorgegee het om die gemeenskap te verteenwoordig en
ek neem aan, en ek verneem dat van hulle hier in hierdie hof
sit, wat besluit het, vir hulle eie selfsugtige doel, om huislose
15 en arm mense te misbruik, en die gemeenskap moet kennis
neem van daardie individue binne 'n gemeenskap, deur voor te
gee aan mense wat strewe na beter, om 'n dak oor hulle kop te
kry, dat hulle besig is om te onderhandel met die stadsraad ten
einde die mense huise te gee. Dit was 'n leuen. En dan sien
20 ek in die stukke dat van hulle het nog geld in hulle sak ook
gesteek van arm mense wat op toelaes van die staat lewe.

Dit is op die oog af krimineel. Sulke elemente hoort nie in 'n
geordende samelewing nie en dan misbruik hulle mense wat
25 kwesbaar is vir hulle eie doel, en dit is wat hier gebeur het.

/bw

/...

9855/2011

Deur dan aan mense voor te gee dat hierdie grond is toegeken
aan hulle. Selfs sover gaan om 'n stempel te hê van 'n
organisasie genaamd die *Backyard Dwellers Association* en
daarop erfnommers te skryf, vir mense aan te dui hoe groot
5 hulle erwe kan wees en dit alles was 'n leuen. En dit is
hoekom veel van die respondente in hierdie saak wat
geïdentifiseer is, die bietjie huisvesting wat hulle gehad het in
meeste van die gevalle, van die mees basiese aard opgegee
het en getrek het na hierdie velde toe. Hoe laag kan 'n mens
10 daal? En daardie gebruikers van die gemeenskap sit blykbaar
in die hof en dit het die gevolg gehad dat mense net meer seer
gekry het. Dit is 'n erger vergryp as dit wat met die
gemeenskap gebeur het voor 1994.

15 Dis een ding om vir iemand te sê jy kan dit nie kry nie, dis 'n
ander ding om vir iemand die son en die maan te belowe en
weet jy kan dit nie gee nie. Ek het begin deur te sê daar is 'n
groot agterstand en die agterstand is in honderde duisende en
dit is nie beperk tot 'n spesifieke groep van mense nie. Ons
20 het beweeg van 'n stelsel waar mense onderdruk was op grond
van hulle velkleur en somtyds die draad van hulle haar. Ons
het beweeg na 'n stelsel waar daar groot dispariteit is tussen
klasse van mense op grond van hulle vermoëns en ongelukkig
is die verdrukking erger vir die wat minder het, en dit is nie
25 beperk tot die Mitchells Plain gemeenskap nie. Almal van

/bw

/...

9855/2011

daardie groep het wense en meer belangrik het regte wat gerealiseer moet word. Ons kan nie toelaat dat mense onwettige metodes gebruik om 'n voorsprong te kry op ander nie.

5

Die enigste manier hoe die demokrasie behoorlik sal werk, na my mening, is op 'n gedissiplineerde wyse en 'n geordende wyse in terme van die reg. En wanneer ek sê in terme van die reg, dan bedoel ek die groter kompleksiteit van die reg. In
10 Engels praat hulle van die *rule of law*. Binne ons waardestelsel van die grondwet waar as mense mekaar respekteer, maar ons respekteer ook die reg en ons respekteer die werking van die reg en daarom kan u nie net gaan en sê maar dis die staat se grond, ek gaan daarop sit nie, want as ek
15 nou daar sit, dan gaan ek 'n voordeel kry nie. En die wat dink hulle kan ander gebruik om dit te doen, moet aan die kaak gestel word.

Dit is hoekom ek nie kan toelaat dat die wat daar bly, aaneen
20 daar bly nie, want julle het eie rigting gebruik en ek blameer nie vir julle nie, julle was mislei. Maar dit is 'n faktor wat ek weer in ag moet neem om te kyk hoe ek die dinge kan reg stel omdat julle mislei was, dit is een van die faktore. Ek het gesê ek gaan nie 'n tegniese uitspraak gee nie. Daar is 'n klomp
25 tegniese aspekte en regsaspekte wat hier inwerk, maar dit is

/bw

/...

9855/2011

die beginsel waarop dit werk. Ons moet prosesse volg en as
die prosesse nie reg loop op regeringsvlak nie, of dit nou die
munisipaliteit is en of dit die provinsiale regering is en of dit
die nasionale regering is, dan is daar ook prosesse om dit aan
5 te spreek, of dit nou korrupsie is en of dit net wanbestuur is en
of dit net onbeholpenheid is.

Ek verstaan, en die reg laat dit toe, dat enige persoon in
hierdie land het die reg om op sy regte te staan. Dit is
10 hoekom die howe, onder andere, daar is en regsprosesse moet
gebruik word, maar net soos die gemeenskap en die individue
in hierdie saak die reg het om die howe te gebruik om hulle
regte af te dwing, so het die munisipaliteit die reg om die howe
te gebruik om hulle regte af te dwing as mense hulle grond
15 beset en wat die proses ontwig. Dit is daarom dat ek gaan
gelas dat die mense wat op die lys is, op wie julle die oudit
gedoen het en gaan kyk het wie is daar en die kliënte van die
prokureur, wat 'n goeie werk gedoen het en kosteloos verskyn
het vir die gemeenskap, om te sorg dat daardie balans weer
20 herstel word.

Die uiteinde van die saak is dat almal sal moet trek van
daardie grond af, maar ons gaan dit orden. Ons weet mos nou
die lys van die mense wat op die lys is en hulle sal
25 aangespreek word en niemand het die reg om daardie grond te

/bw

/...

9855/2011

betree en te gaan huisvesting op sit, behalwe as dit later deur
'n proses gegaan het. So verstaan as ek vandag sê dat hulle 'n
uitsettingsbevel kry, die wat nou nog daar is, en dat ek gaan 'n
proses in plek stel om dit te orden dat dit is omdat dinge in
5 orde moet geskied en dat niemand die reg in eie hande kan
neem nie. Ek kan nie toelaat dat, omdat ek nou voel, maar
daardie stukkie grond lyk nou vir my baie mooi en die seelug
kom lekker oor die bult en ek wil daar bly, nou gaan vat ek
sommer vir my 'n stukkie grond nie en as ek nou eers daar sit,
10 dan gaan dit nou die stadsraad maande vat om my uit te kry en
intussen bou ek solank aan aan my plekkie en ek sit solank 'n
parkie in vir my kinders, want dan kan ek mos nou by die hof
gaan sê maar dit is nou te laat om my uit te sit. Dit werk nie
so nie.

15

As daar dan nou 'n organisasie is wat vir die regte baklei van
Backyard Dwellers, dan is daar 'n organisasie waardeur 'n mens
kan werk en dan stig jy so 'n organisasie, of daar is miskien
ander politieke goed wat jy wil doen, dan doen jy dit op
20 daardie manier doen, maar nie op hierdie los en vas besigheid
nie. In die lig van wat ek nou vir julle verduidelik het, gaan ek
die bevel lees wat ek in Engels geskryf het en die bevel sal
geld, maar wat dit in 'n neutedop beteken, die mense wat nou
nog op daardie drie plekke bly, sal moet trek by 26 September.
25 Intussen, en ek het nou nog 'n paar name op die lys gesit wat

/bw

/...

9855/2011

die stadsraad se mense daar gevind het toe hulle die audit
gedoen het, intussen gaan daar sinvolle samesprekings
plaasvind tussen die regsverteenwoordiger van die
gemeenskap en die stadsraad se regsverteenwoordiger, en
5 indien nodig konsultasie ook met die gemeenskap, om te sien
hoe ons hierdie onreg wat nou heeltemal ontstaan het, meer
gelyk te kan maak en vrede te maak daarmee.

Die vraag dan na huisvesting gaan dan weer mense moet op
10 die lys gaan en daar moet na gekyk word en dalk sal die
prokureurs ook aandag daaraan gee en dalk leiding gee na
veral die applikant se bestuur oor hoe om dalk beter te kyk dat
dinge vlot loop en u nie hierdie situasie het nie, maar dit is
alles dinge wat in die volgende paar weke gaan gebeur. Dan
15 gaan ek 'n bevel maak dat die polisie 'n dossier oopmaak en die
aktiwiteite van daardie mense wat vir julle in die moeilikheid
gebring het te ondersoek en dat hulle moet ook aan my
terugrapporteer wat gebeur met daardie ondersoek sodat
stappe gedoen kan word dat dit nie weer gebeur nie, en dat
20 mense mislei word en dan moet julle hier in die hof kom sit en
julle huis afgebreek word wat julle probeer opsit het. Julle het
mos nou gedink julle doen reg. Maar die misleiers moet aan
die kaak gestel word.

25 Dan gaan ek 'n verdere bevel maak dat die prokureurs vir my

/bw

/...

9855/2011

verslae moet liasseer by 'n sekere datum oor wat die uitkoms is van hierdie proses wat hulle nou gaan onderneem en elke een van die partye, van die mense op die lys en die stadsraad kan, as daar by 26 September nog nie uitsluitel is nie, moet hulle
5 terugkom na my toe en dan sal ek finaal besluit wat gebeur finaal. So ek skryf nie voor 'n blikkiesdorp nie, ek skryf nie voor ouma se agterplaas nie, wat ek sê is gaan praat oor die goed, gaan kyk hoe julle dit kan oplos en dit geld net vir die mense wat nou nog op die grond is en dan is daar 'n algemene
10 interdik dat niemand mag daardie grond betree behalwe daardie mense om daar nog te bly tot daardie tyd toe nie. So niemand kan nou weer gaan intrek daar nie. So dit kan nie groei nie en as mense dink hulle kan laat dit groei, dan gee ek die polisie die reg om dit te gaan afbreek en dan die goed
15 stoor, die materiaal, en as dit binne 'n maand nie opgeëis word nie, dan word dit aan die staat verbeurd verklaar. Ek hoop die eenvoudige verduideliking verstaan u.

Ek gaan nou die bevel uitlees dan gaan ek verdaag. Dan wil
20 ek hê u moet ordelike uit die gebou uit gaan. Daar is nie 'n geskreeuery nie, daar is nie 'n geklappery nie, gaan doen dit daar buitekant, want hier is ander howe ook wat werk. Laat ons nou begin met dissipline. Die grootste les, as 'n mens na die geskiedenis gaan kyk van enige revolusie en waar die
25 algemene bevolking uiteindelik geregeer het, dan was dit

/bw

/...

9855/2011

dissipline. So as u wil werk om u regte te bevredig, begin by
dissipline en dit begin by jouself en dan later in jou
organisasies en in jou gemeenskap. Goed, nou gaan ek die
bevel lees:

5

1. It is ordered that the occupation of the following erven,
Erf 41078 Mitchells Plain, Kapteinsklip site, Erf 554-60
Mitchells Plain, the Sports Grounds site, Erf 23802, the
small erf and Erf 41853 Mitchells Plain, the public open
10 space, "the properties" is declared to be unlawful.

2. The persons listed in Annexure A hereto and any other
persons found to be in occupation of the properties, on or
before 26 September 2011, the occupiers, are directed to
15 vacate the properties by Monday 26 September 2011.

3. In the event of the occupiers refusing, alternatively
failing to vacate the properties by Monday 26 September
2011, the sheriff and/or persons appointed by them,
20 including members of the South African Police Services
are authorised to:

3.1 Evict such occupiers from the structures on the
properties.

25

/bw

/...

3.2 Forthwith demolish the structures from which those occupiers are evicted.

5 3.3 Remove all building materials comprising such structures and/or remove the occupiers furniture, effects and possessions on the properties to a place of safekeeping. Such possessions shall be placed in safekeeping for one month, after which same will be deemed to be abandoned and may be
10 disposed of.

4. The respondents are interdicted from entering upon the properties and from erecting or re-erecting any structure or occupying the properties, save that this order *vis-à-vis*
15 the occupiers, shall commence on 27 September 2011.

5. The respondents are interdicted from intimidating, harassing or assaulting or in any one interfering with the employees, agents or contractors of the appellant, acting
20 in the ordinary course of their business at the properties or any other person involved in or connecting with law enforcement at the properties, or with service of process under this case number.

25 6. The respondents are interdicted from intimidating,

harassing or assaulting in any way interfering with the persons listed in Annexure A hereto.

7. The respondents are interdicted from encouraging when
5 citing any of the conduct referred to in paragraphs 4 to 6 above.

8. The appellant is authorised, duly assisted by the sheriff,
and insofar as may be needed, members of the South
10 African Police Services, to give effect to this order by;

8.1 Forthwith removing from the properties any person acting in breach of this order.

15 8.2 Removing any building materials used for the erection, extension or completion of structures in breach of this order, the order of today, as well as furniture, effects and possessions and keeping same in custody for one month, after which same
20 will be deemed to be abandoned and may be supposed of.

8.3 Open an investigation and fully investigate the circumstances and conduct of those individuals that
25 instigated and orchestrated the events that led to

this application.

8.4 Report before or on 19 September 2011, the progress of such investigation to this court.

5 9. The third respondent is hereby ordered to pay the cost of this application. May I add that is one of the instigators.

10. Between the date of this order and 19 September 2011, the applicant and the persons mentioned in Annexure A,
10 shall engage with each other regarding the details of the relocation of the occupiers.

11. The appellant and those persons mentioned in Annexure A hereto, shall report in writing to this court on or before
15 19 September 2011, as to the steps they have taken to meaningfully engage.

12. The persons mentioned in Annexure A and/or the appellants, may set the matter down before me on 48
20 hours notice on any date before 26 September 2011.

That is the order of the court.

ERASMUS, J

25

/bw

/...